

endnu bestaaende, men meget udvidede Artillerie-Academie i Woolwich (S. 154).

Borgaards sidste Krigsbedrift var Bombardementet af Vigo i Gallicien 1719, hvorved denne Stad og dens Castel blev tvunget til at overgive sig. Han var personligen yndet baade af Georg I. og Georg II., blev 1735 forfremmet til Generalmajor og 1739 til Generallieutenant, da han i sin høie Alder endnu kraftig og livskraftig kunde deeltage i practisk Virksomhed og sysselsætte sig med theoretiske Arbejder. Hans stærke Natur, som hverken saa mange Aars uafbrudte Anstrengelser og Krigsstrabadser, eller hans mange betydelige Saar, havde kunnet nedbryde, bragte hans Alder til 92 Aar. Hans Liig hviler i Hvalvingerne under den danske Kirke i London, (opført 1693—96) hvis Forstander han selv længe var, og hvor ogsaa adskillige af hans Børn og Slægtninge ere begravede. I det, i Bilagene S. 178—81 aftrykte engelske Brev af hans Svoger siges bl. a. til hans Berømmelse: „Han var en Mand af den strengeste Redelighed; og erklærede endnu kort før han døde, at han paa sin Eed kunde forsikre, han aldrig havde havt 6 Pence mere i Fordeel af sit Regiment, end den ham af Kongen tilstaaede Lønning.“ — Forfatteren af hans Levnetsbeskrivelse, har ikke allene forsøgt, men meget forhøiet Interessen af det sparsomme biographiske Stof, som de faa Materialier frembyde, ved at meddele en kort, men tilstrækkelig militairhistorisk Skildring af de Krige, Felttog og Beleiringer, hvori Borgaard, efter hans egne Opregnelser, deeltog. Hans meget vel lithographerede Portrait, og et skizzeret militairt Kort over den pyrenæiske Halvø, ledsage Skriftet. h.

-
4. Efterretninger angaaende Ribe By, udgivne som Indbydelseskrift til Examen i Ribe Cathedralstole 1839. VII^{de} Samling, af Dr. P. N. Thorup. Ribe, 1839. 72 og 20 S. 8vo.

Det er allerede tilforn, og i et andet Tidsskrift, lagt for Dagen, hvor interessante og vigtige Bidrag den danske Litteratur

historie og historiske Topographie have modtaget i den Række af Skoleprogrammer, der i Aarene 1823—39 ere udgaaede fra Ribe Cathedralskole. *) Ligesom denne Skoles fortiente Rector, Hr. Professor Dr. Thorup 1837 sluttede den ene Series af disse i sin Art saa udmærkede Leiligheds Skrifter, der affandler Cathedralskolens Historie, og deels styles Prof. Thorup selv, deels Hr. Adjunkt P. L. Hansen: saaledes slutter han nu i det ovenansorte Skrift sine, i Programmerne for 1833 og 1835 begyndte „Antiquariske Bidrag til Ribe Byes Beskrivelse;“ hvilke, i Forening med 4 Programmer forfattede af Hr. Adjuncter Hansen og Adler, udgiore den anden Series, eller „Efterretninger angaaende Ribe By.“ 1—7de Samling. — Der gives saa eller ingen danske Riobstæder, som i Henseende til Behandlingen af deres Historie have været saa heldige, som det gamle, ærværdige Ribe. Det er bekiendt nok, at den lærde ripensiske Conrector og siden Præst, Dr. th. P. Terpager 1736 paa Latin udgav en Beskrivelse over sin Fødeby, som, med Hensyn til dens historiske Bigtighed og Værdi, har en saa udmærket Plads i vor Literatur, at en uberegnelig Binding af ypperlige og haardt savnede Materialier vilde have tilflydt den danske Historie, baade før og efter Reformationstiden, dersom alle, eller i det mindste en stor Deel af Danmarks øvrige Stæder havde opnaaet at beskrives i ligesaa fortrinlige antiquarisk-historiske Topographier, som Terpagers Ripæ Cimbricæ — og opnaaet dette saa langt tilbage i Tiden; nemlig i Begyndelsen af det 18de Aarhundrede, da saamange, senere hen forspundne Materialier til slige Beskrivelser endnu fandtes i vedkommende Archiver, og hos enkelte Private. Ribe har det Held, at en bedre Skiebne i den Henseende har hvilet over denne Stads offentlige Brevkammer. Dette have vi at takke for, at en Mand, med saa varm Sands og Iver for den fædrelandske Historie, som Professor Thorup, har kunnet deels selv tilvejebringe, deels opmuntre sine Colleger til at levere saa vigtige Bidrag til Ribe Byes Historie, og saa bety-

*) Jvf. Maanedsskrift for Literatur. IV. Bd. 1830. S. 265—78.
XX. Bd. 1838. S. 347—366.

belige Tillæg til dens tidligere Beskrivelser af Terpager, Galthen og i Danske Atlas.

Det her omhandlede Thorup'ske Program, og de to tidligere fra 1833 og 1835, kunne betragtes som umistelige kritiske historisk-antiquariske Supplementer til Terpagers *Ripæ Cimbricæ*, byggede saavel paa de omhyggeligste locale topographiske Forskninger, som paa Benyttelsen af ældre og nyere trykte Kilder, og paa en nøiere Undersøgelse af en betydelig Mængde af Diplomer, Brevskaber, Stadsregnskaber, Tingbøger, Jordebøger og andre offentlige Documenter i Ribe Arkiver. Ved at giennemgaae Stadens Quarterer, Gader, Torve og Bygninger (heri ogsaa det gamle Slot, eller Ribehuus, indbefattet) er Forfatteren nu i sit nyeste Program kommen til Ende med Stadens hele Udstrækning, ikke blot som den nu er, men ogsaa i de ældre, mere glimrende Perioder af dens Tilværelse; og han har betydeligt forøget sit Arbeides Brugbarhed i antiquarisk og topographisk Henseende, ved at meddele en god og nøiagtig lithographeret Grundtegning over Ribe By; ved hvilken man vel allene kunde have ønsket, at den havde været indrettet endnu noget mere antiquarisk; eller at nogle af de forsvundne Kirkers, Klosters og mærkelige ældre Bygningers Plads paa en udmærkende Maade havde været angivet paa Grundtegningen. Et Tillæg af 15 aftrykte Diplomer og andre "pièces justificatives" slutter Programmet og forøger dets Værd. Anm. skulde have ønsket, at de af Forfatteren S. 45 omtalte Ribe Byes „under Navn af Bursprog bekendte Bedtægter“ (der synes at være noget andet, end den sammesteds nævnedes „gamle Jordebog“) ligeledes havde fundet en Plads blandt Bilagene. Men det er at haabe, at Forfatteren vil finde Leilighed til, enten selv eller ved sine Colleger, fremdeles at oplyse Stadens Historie og Topographie i lignende Leiligheds skrifter; til hvilke ogsaa fuldstændige og nøiagtige Aftryk af et Udvalg af de Kilder til samme, som Arkiverne i Ribe bevare, kunne give et særdeles passende Stof af Interesse og Vigtighed for Historien og dens Dyrkere. Disse ville i øvrigt ogsaa i det foreliggende Program finde mangan, ikke blot Stadens ældre Tilstand og Forsatning, men Sødernes og Culturens Historie

overhovedet oplysende Efterretning. Num. vil, som Exempel herpaa, og paa det, som lader sig endnu bringe ud af gamle Tingbøger og Raadstuepapirer, naar de falde i kyndige Hænder, nævne den i flere Henseender, saavel for Sædernes, som for Retspleiens Historie, meget interessante Beretning (S. 16—28) om den rige Borger og Raadmand Anders Sørensen, som den 1. Mai 1598 i Biskop P. Hegelunds Huus fandt sin Død, ved et Drab af Waade, for en drucken Herredsfogeds Haand, der endog var en gammel Ven og Duusbroder af Raadmanden. Denne Begivenhed, der medførte en i 5 Aar varende Retsstrid, har for Ribe Skole den Mærkelighed, at Drabet gav Anledning til et Legat paa „100 gode Daler“ som endnu tilhører Skolens Stipendiefond; og at den Dræbte i sin Ungdom, paa en Tid da han, som det synes, i sit 22de Aar endnu gik i Latinskolen, selv havde begaaet et Waadedrab paa en anden Ungerøvend, for hvilket han slap med en Mandebod af „27 gode Daler.“ Ikke mindre mærkelig er den til Slutning meddeelte Efterretning om Familiens og Anders Sørensens fire efterladte Sønners Skiebne; da den viser „hvormeget Slagsmaal, Saar og Drab den Tid hørte til Dagens Orden.“

h.

-
5. Om Carl Danske, Greve af Flandern; af Dr. C. F. Wegener, Lector i Historie og Statistik ved Sorøe Academie. Kbh. 1839. 120. p. 4to.

Det er unegteligen ikke uden Interesse for Danmarks Historie, om endog uden al egentlig Forbindelse med denne, at see en dansk Kongesøn i det 12te Aarhundrede sættes paa den flanderste Greve throne, og at han, der var en Søn af den Konge, der i vort Fædreland leed Martyr døden, Knud den Hellige, ved sin Charakter og Handlemaade fik et Endeligt, der næsten i Gæt og Alt lignede Faderens. Carl, der hyppigen af Samtidige, benævnes „den Danske“ (Carolus Danus), og som selv i det flanderste Grevesegl (maaskee ikke uden Hensyn til en Arveforbring paa den danske Krone) kaldte sig „Dane kongens Søn“